SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 61. **V Ljubljani,** v torek 16. marca 1886. **Letnik XIV.**

Scharschmidov predlog pa Slovenci.

Velik zvonec nosi in čedalje bolj glasno ž njim zvoni Scharschmidov jezikovni predlog. Vsi listi pretresajo jezikovno razpravo v državnem zboru, se vé, da vsak v svojem pomenu, vsak iz svojega stališča.

Liberalni nemški časniki so zlasti zadovoljni z govorom našega poslanca Hrena ter z neko radostjo povdarjajo, da se je on edini izmed cele desnice oglasil za Scharschmidov predlog. S posebnim zadostenjem tudi omenjajo, da je njegov govor dobro označil ter zaznamoval nestrpljivost českih poslancev ter grofu Wurmbrandu prav dal, ko se je Čehom s povdarkom zagrozil: „Dobro, cela Evropa naj izvé in sliši, kdo je v Avstriji nestrpljiv in nespravljiv.“ Dobro — pravimo tudi mi! Toraj po logiki Nemca in grofa Wurmbranda, je tisti nestrpljiv in nespravljiv, kteri tirja svoje pravice; tisti pa, ki tirja prevago, gospodarstvo čez vse narode, ki ima toraj vse Slovane za ljudi neke slabeje vrste, ta je strpljiv, ta je spravljiv!? Če ni pač r. papež Pij IX. prav imel, ki je rekel, da svet je tako zašel, je tako zmoten v svojih pojmih, da ga bode treba še le učiti pravega mišljenja in zdrave logike! Da, da, besede nimajo več pravega prvotnega pomena, ampak napačnega, dostikrat ravno nasprotnega.

Liberalni časniki iz Hrenovega govora sklepajo, da bi bili Slovenci po jezikovnem predlogu veliko na boljem, kakor so sedaj. To isto je grof Wurmbrand, sklicevaje se na Hrenov govor, tudi v zbornici omenjal, se vé, da med glasnim in živahnim oporekanjem českih in slovenskih peslancev.

„Slov. Narodu“ se je sicer v soboto z Dunaja brzojavilo, da „nemško-liberalni listi Hrenov govor tendencijozno zavijajo“; toda precej obširni posnetek Hrenovega govora, ki ga nam prinaša „Vaterland“, nam kaže, da je razmotravanje liberalnih listov vtemeljeno. Pravi pomen jezikovnega predloga pojasnili smo v „Slovencu“ št. 58, 12. t. m., v posebnem članku; naš Dunajski dopisnik, ki po svoji zvezi pozná sodbo in mnenje državno-zborove večine, je v dotičnem članku kazal, da bi slovanski in vsi nenemški poslanci sebi in svojemu narodu nakopali gotovo smrt, ko bi sprejeli kako določbo Scharschmidovega predloga. Ravno tako so sodili ter se izrazili tudi slovanski govorniki, ki so v petek govorili pri jezikovni razpravi. Knez Čartoriski je v imenu Poljakov omenjal, da imajo jako tehtne in opravičene pomislike proti Scharschmidovemu predlogu, njegovemu obsegu in njegovim namenom; dr. Rieger je povdarjal, da hoče ta predlog v sedanji, tolikanj svodoljubni in razsvitljeni dôbi na goropaden način (in geradezu monströser Weise!) jednemu narodu (to je, nemškemu) podeliti posebno izjemo (privilegij), da hoče ljudi takorekoč ločiti v plemenitejše in vladajoče, pa v priproste in podložne; in Pavlinović je ponavljal, da je Scharschmidov predlog nekak napad na vse nenemške narode, napad na ravnopravnost narodov, napad na člen 19. temeljne postave, ki jim to ravnopravnost zagotovlja, da toraj paslanci dalmatinski nikakor ne morejo glasovati za ta predlog. Vsem slovanskim poslancem se zdí nemogoče, da bi se zamoglo na podlagi Scharschmidovega predloga o jezikovnih zadevah sploh kaj razpravljati; oni so istega mnenja, kakor ga je izrazil naš mestni odbor Ljubljanski v svoji nedavno sklenjeni in po grofu Hohenwartu državnemu zboru izročeni resoluciji, in iz govorov dr. Riegerja in Pavlinovića odmevajo ravno isti vzroki in isti pomisliki, s kterimi je tudi naš mestni odbor vtemeljeval svoj gori omenjeni sklep.

Ako je grof Hohenwart in so poljski poslanci glasovali za to, da naj se predlog vendar le izroči posebnemu odseku v pretres, storili so to le iz političnih ozirov na konservativne Nemce in morda tudi na vlado, ki po trditvi Praške „Politike“ ni bila za to, da bi se ta predlog kar odmah zavrgel, so pa ob enem gledé stvarne obravnave dovolj jasno zaznamovali svoje stališče. O grofu Hohenwartu nam je naš dopisnik poročal, da stoji na istem stališči, kakor svoje dni gledé enakega predloga Wurmbrandovega, o kterem je zbornica prešla na dnevni red, in ravno to iz zanesljivega vira piše Praška „Politik“.

Samo poslanec Hren misli, da bi se dalo s tem predlogom vendar le kaj doseči; samo on je tako naiven (priprost), kakor pravi „Politik“, da se mu zdi mogoče Scharschmidov predlog popraviti in zboljšati; samo on nemško-liberalni stranki v resnici verjame, da ji je za spravo in porazumljenje s slovanskimi narodi res mar; samo on od teh starih lesjakov in zastarelih grešnikov pričakuje, da bodo sedaj v postnem času skesano s pepelom potresli svoje glave, da bodo popustili svojo staro grešno navado, da se bodo odpovedali svojemu sovraštvu in svojim slovanskim pa romanskim bratom prijateljsko podali roke in v odseku po složnem in vzajemnem pretresanju Scharschmidovemu predlogu dali tako podobo, da mu bodo radostno pritrdili tudi poslanci češki, poljski, slovenski, hrvatski, italijanski in rumunski! Ali g. Hren ni slišal, kaj je rekel načelnik nemškega kluba, dr. Heilsberg? Ali ta nemec ostrejše vrste mar ni povedal, da je Scharschmidov predlog preozek, da v nekterih bistvenih določbah ne zadostuje državnim zahtevam, še manj pa zahtevam nemškega prebivalstva? In g. Hren misli, da bodo Nemci od tega, kar so v Scharschmidov predlog sprejeli, slovanskim narodom na korist kaj odjenjali! Kako zmedeno, čudno mišljenje, ki prav kaže in oznanuje njegovo politično nezrelost ali pa še kaj hujšega!

Pa za vse to, kar je poslanec Hren govoril, bi se dosti ne brigali, ko bi bil to govoril v svojem lastnem imenu. Toda izrečno je povdarjal, da govori v svojem in v imenu enega dela slovenskih poslancev. Z Dunaja se nam sicer poroča, da noben slovenski poslanec g. Hrena ni pooblastil v njegovem imenu govoriti in ravno tako se poroča Praški „Politiki“. Toda večkratno povdarjanje Hrenovo, da govori v imenu enega dela slovenskih poslancev, rodilo

LISTEK.

O tomboli.

(Govor pri tomboli v „Katoliški družbi“ pustno nedeljo 1886.)

Na prijazno povabilo prečastitega predsednika naše družbe, naj bi jaz na pustno nedeljo pri tomboli nekoliko spregovoril, sprejel sem častno vabilo in treba mi je bilo potem misliti na tvarino, o kteri naj bi „eno“ rekel; in — kmalo sem se odločil, da Vam govorim o tomboli; ostal sem pri tej misli in zdaj Vam bom tedaj govoril o tomboli.

Tombola je igra, a ne pohujšljiva, ampak poučljiva in to je, kar Vam hočem dokazati. Naj pričnem:

Človek, ki si je kupil tablico, ali jo je morebiti zastonj dobil po kaki dobrotljivi roki, postal je igralec.

Vsak igralec — tombolist — mora pa pred vsem drugim poznati številke; brez te vednosti ne opravi ničesar in — še igrati ne more. Vidite! kako lepó tombola človeka v šolo potisne! in vidite, da tombolist „cel“ nevednež ni in biti ne more, da, biti ne smé. To je gotovo lepa lastnost te igre!

Toda številke poznati, še ni dovolj; igralec tombole mora nadalje tudi vedeti, kako se tablica pokriva. Na tablici je veliko okenc, praznih in popisanih; kdor bi ne znal pokrivati, ta bi v svoji nevednosti morebiti mislil, da ko bo za „čink“ moral pokriti eno vrsto, a za tombolo vse tri vrste, bo moral „zamašiti“ z glažunicami v resnici vsa okenca, toraj tudi ona prazna; no! ta bi čakal še malo dalje, kakor do sodnjega dneva, da bi „zamašil“ z glažunicami vsa ta okenca!

Vidite! zopet lepa lastnost! — lastnost znanja, vednosti!

Ali tudi ta učenost sama na sebi še ne zadostuje — veča mora biti; igralec tombole potrebuje pri igri tudi lepe čednosti; in te so:

Igralec mora pri igri prav pazljiv biti; on mora poslušati, ktera številka je „prišla“; kajti, ko bi ktero preslišal in vsled tega je ne pokril, — brez usmiljenja bi bil ob „čink“ in ob „tombolo“! zakaj pri „eni“ tomboli se ne kliče dvakrat nobena številka!

Nadalje mora igralec tombole potrpežljiv biti in mirno čakati, da „pride“ njegova številka; zakaj slabo bi bilo zanj, ako bi igral prepočasi ali prehitro.

Ako bi tombola-igralec ne bil potrpežljiv, bi on v mogoči nevolji, nestrpežljivosti, jezi itd. lahko ktero številko „zamudil“, toraj prepočasi pokrival — za ves dobiček bi se pod nosom obrisal! Kajti, ko bi kteri tombolist številke „zamudil“ pokriti o pravem času in bi po že končani igri zapazil, da je tudi on in — morebiti še s poprejšnjo številko tombolo „zadel“, bi se mu potem, ko bi za-se zahteval tombolni dobitek, reklo nekako takó, kakor pravijo beraču, ki kosila prosi, pa je prepozno prišel: „Mož! ste prepozno prišli; smo že drugemu oddali, kar je ostalo!“ In — naj bi mož godrnjal ali pihal, — zastonj bi bil njegov stok!

Naj bi pa tombolist brez potrpežljivosti igral prehitro, bi tudi ne bilo dobro zanj; kajti ko bi pokrival prehitro in bi v svojem „ajfru“ eno številko pokril preden je prišla, in bi vsled te pomote zaklical: „čink!“ — „tombola!“ — bi dobro oko pregledovalčevo opazilo tako zmešnjavo in ta bi igralcu zaklical: „Ta in ta številka še ni prišla, toraj ne dobite nič. — Ravno vstaja; a kadar se bode umila in napravila, pride takoj!“ in — tombolist bi moral še počakati! — A tudi ogrela bi ga „ta“ šmentrana številka, kakor dobro zakurjena peč!

Vidite! to so vse lepe lastnosti, ktere tombola zahteva od igralca; a tombola nam podaja še drugačen nauk, ko je ta; v teh besedah sem Vam po

je med občinstvom kaj lahko misel, da je g. Hren v resnici od nekterih slovenskih poslancev pooblaščen tako govoriti.

Zato je bilo od gosp. Hrena jako neprilično se sklicevati na pooblastilo nekterih poslancev, ki ga ni imel, razun mogoče od g. Šukljeja, pa tudi od tega dvomimo, ki je svoj govor umaknil, namestu da bi bil g. Hrenu pritrjeval; očitno pred vsim svetom pa je naznanjeval, kakor da bi bili slovenski poslanci v tem važnem prašanji razdeleni v dve stranki ali pa še več.

Pa g. Hren ima menda že navado besedo v imenu drugih poprijemati; opominjamo, da je enkrat tudi v našem deželnem zboru v svojem in imenu svojih ožjih tovarišev naznanil, da ni enakih mislij, kakor drugi slovenski poslanci. Tedaj nemara je bilo malo več resnice kakor sedaj, vendar je bila tudi tedaj dotična izjava enako neprilična kakor sedaj, ker je svetu kazala, da je pri vsem prikrivanji in tajenji narodna večiva deželnega zbora v istini razdejana v dve ali celó tri stranke, in da bo ta razdvojitev prej ali pozneje tudi očitno stopila na dan. Od naših slovenskih poslancev, kar jih je bilo na Dunaji, je bilo toraj jako prav, da so s svojim glasovanjem Hrenovim trditvam oporekali, in ga z njegovo stranko pustili na cedilu. Še tega se nam manjka, da bi si naši poslanci, ki že itak zarad pičlega števila dosti ne premorejo, svoj vpliv in svojo veljavo spodkopavali še s tem, da bi se pred drugimi slovanskimi tovariši smešili! Da bi pa to ne bilo izostalo, ko bi bili slovenski poslanci potegnili za Hrenom in glasovaje s profesorjem Šukljetom za posebni odbor nekako odobrili besede Hrenove, pričajo sodbe, ki jih nahajamo o tej zadevi v českih listih. „Politik“ si šteje v dolžnost v čast slovenskih poslancev izreči, da je Hren v svojem lastnem imenu govoril, in da vsi drugi poslanci odločno grajajo njegov govor, ker je njih mnenje Hrenovemu popolnoma nasprotno.

Kako „Politik“ sicer sodi o Hrenovem govoru smo deloma že gori omenjali. „Narodní Listy“ pa kar naravnost obsojajo govor Hrenov, ker 13. t. m. pišejo: „Pravo ostudnost napravil je bratom Slovencem njih novopečeni poslanec Hren. Bog vé, kaj so si od tega deželnega svetovalca vse obetali, pa „gore so malo miško rodile“, ki je na jeden dan v posmeh postala obem stranem zbornice. Najostudnejši stud, kletev smešnosti navalil je na se g. deželni svetovalec, in njegovi volilci bi mu imeli v koristi dobrega imena slovenskega poslati pismo, da naj se vrne v njihovo sredo in zastopanje naroda prepusti kakemu sposobnejšemu. Hren bil je tako breztakten, da je Riegerja in Čehe poučeval, kaj je parlamentarni takt! Namesto tega naj bi si dal raje sam vrniti šolnino od njih, ki so njega samega učili politično abecedo. Slovenski poslanci so se tega svojega političnega tovariša naravnost sramovali, in vsakemu povedali, kdor-koli je hotel slišati, da je Hren govoril za svojo lastno osebico. Drugi Slovenci, tudi oni, ki so glasovali za izročitev, so vse drugačnih mislij. Sicer pa so se najveljavniši slovenski poslanci držali Čehov“.

In v nekem drugem telegramu ta list poslanca Hrena imenuje odpadnika ali renegata, ki je izdal, da en del Slovencev v tem predlogu vidi svoje korist in se je bo tudi poprijel. V tem omenjeni list pač nima prav (vsaj mislimo tako); renegat ali odpadnik g. Hren ni; napaka njegova je le, da ima premalo politične zrelosti in potrebne izurjenosti, pa preveč samoljubne domišljavosti, ki mu ne pripušča, da bi vse spregledal in da bi se vdal mnenju drugih. Ko bi bil poslušal poslance, ki so mu zadnjič prigovarjali, da naj nikar ne govori, bi bilo zanj in za našo slovensko reč bolje. Ako je pa že hotel govoriti za Scharschmidov predlog, naj bi bil vsaj toliko časa v zbornici ostal, da bi bil potem zanj tudi glasoval, in se s svojim odhodom ne izpostavljal splošnjemu posmehu.

Tudi za poslance veljá stari pregovor (če ravno kdo nasprotno misli): da molčati je zlato, a govoriti srebro, zlasti z nepremišljenimi besedami sebe in svoje sramotíti. Tako bi bilo tudi tù desetkrat boljše, naj bi bil g. Hren molčal, kakor drugi poslanci, ki gotovo niso slabši govorniki, pa tudi ne (po dolgoletni skušnji) slabši politiki.

Sicer pa tù dajemo v prevdarek vsem tistim časnikom, vsem tistim uradnikom, vsem tistim laikom in zlasti vsem tistim duhovnikom, mar li bi ne bilo boljše, da bi bili v Trebnjem nasvetovanega poslanca volili, kakor pa da so volili uradnika, nepoznanega narodnjaka in kakor se sedaj kaže, neznačajnega poslanca?!

Konečno pa vprašamo: Ni li „Slovenec“ prav imel ko se je protivil tej vsiljeni izvolitvi po svojih stalnih nazorih, po svojem kršanskem značaju ter ni gledal niti na desno niti na levo, ampak hodil in deloval po svojih nravnih načelih?! Da, prav je imel — sodite sami — aetatem habetis!

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. marca.

Notranje dežele.

Šlezija in ***Koroška*** ste si po mislih prusjanov v tem med vsemi avstrijskimi pokrajinami še najbolj podobni, da bi se do sedaj še nikjer ne bil kalil mednarodni mir po deželi, če bi ne imela vsaka po nekaj tisoč vročekrvnih Slovanov, kteri so že zdavnej otročje srajce slekli in sedaj po svojih pravicah poprašujejo. Tudi svoje šole hočejo imeti in gledé teh so Šlezaki koroške Slovence v sitnosti že prehiteli. Koroškim Slovencem še slovenskih jedno- in dvorazrednic primanjkuje, Slovani v Šleziji imajo v Opavi že svojo gimnazijo, ktera preide v državno oskrbništvo. Koliko požrtvovalnosti in zatajevanja je bilo treba vrlim Čehom po Šleziji, preden se jim je posrečilo toliko prostovoljnih doneskov skupaj zbrati, da so si lastno gimnazijo za svoje otroke postavili, ktera je sedaj liberalnim Nemcem, t. j. prusjanom, hud trn v peti. Že l. 1881, ko se je za ustanovitev te gimnazije misel sprožila, ktera se je l. 1883 tudi resnično izpeljala, zagnali so šlezijski prusaki grozen krik, da je nemštvo v nevarnosti, da se grozno zatira, ako se Slovanom lastna gimnazija dovoli; da se bodo ondi vzgojevali najhujši hujskači, ki bodo ljubi mir po deželi kalili itd. Tako so Nemci tožili l. 1881 v neki nalašč proti ustanovitvi česke šole sklepani resoluciji, svareč, da le česke gimnazije ne, če jim je za ljubi mir po deželi kaj mar. Gimnazija se je ustanovila, Šlezija pa vendar-le še vedno stojí. Pač pa se je pokazalo, da so rogovileži le pri Nemcih iskati. Ravno tisto resolucijo izvlekli so šlezijski prusjani sedaj iz stare šare in so jo v državni zbor pritirali, le da bi podržavljenje slovanske gimnazije v Opavi zaprečili. Da bo vspeh ravno tak, kakor so ga pred petimi leti doživeli, je razvidno.

Sporočilo o finančni postavi in ***budgetu za leto 1886*** objavil je nedavno v budgetnem odseku generalni sporočevalec Matuš. V dotičnem vladnem načrtu nahajajo se vsi državni stroški zabilježeni s 513,582.710 gl., državni dohodki pa s 506,939.788 gl., primanjkuje toraj 6,642.922 gl. Pri tem pa ni ostalo, temveč je vlada dotične nastavke sama spremenila, deloma so jih pa tudi nekoliko predrugačili poslanci sami, tako da so sedaj izdajki na 516,694.471 gl., dohodki pa 507,795 041 gl. preračunjeni in se je pri tem za 8,899.430 gld. primanjkljeja pokazalo. Ako primerjamo omenjene nastavke z onimi lanskega leta, moramo pač priznati, da so se dohodki za 0.66% zboljšali, stroški pa tudi za ravno toliko znižali in da se je deficit zopet za 41% zmanjšal. Upravni primanjkljej za leto 1886 sprejel se je z 2,588.552 gl., v kterih so pa že zaračunjeni stroški za skupne zadeve z 1,036.494 gl. Marsikaj še ni, kakor bi lahko bilo in mora biti v državnem gospodarstvu, toda tolažimo se, da kar še ni, bo! Pred vsem bi se morala vpeljati veča varčnost na najvišjih uradniških mestih, kar bi na leto tudi mnogo tisočakov v državni zaklad privedlo. Pri zlatih ovratnikih bi se pač še dalo mnogo prihraniti.

Bileam preklinja Izraelce. „Budapešti Hirlap“ je ves razjarjen nad tem, da ***Csango-Madjari,*** zagojzda med Srbi in Rumuni, tako slabo „madjarsko narodnost“ razširjajo. Ne da bi Srbe in Rumune pomadjarili, sprejemajo še nošo, običaje — da, celó jezik svojih sosedov. Temu se sicer nikdo izmed nas ne čudi, a Madjarom to ne gre v glavo. — Z mnogimi stroški so te ljudi, ki so poprej stanovali v Bukovini in shajali, kakor so vedli in znali, bolje gotovo, ko sedaj na Madjarskem, naselili v nižinah ogerskih, mnogo jih je zbolelo, kteri so mogli, so šli nazaj od koder so prišli, in ostali — o ti nezvesti ljudje, se pa povlaščujejo in posrbljujejo. — No, to je pa že preveč!

Iz ogerske državne zbornice še nekaj zanimivega o ***črni vojski.*** Pred vsem bodi povedano, da kar velja v tem oziru za ogerske pokrajine, velja ali veljalo bo tudi večinoma pri nas. Sklicavanje moštva v črno vojsko se ne bo godilo samovoljno, temveč po potrebi. In tudi tukaj se bo gledalo na starost doslužencev, po kteri se bodo sklicavali k vojni službi. Na Ogerskem se bodo k črni vojski tudi tisti klicali, ki so se pred letom 1868 ali pa pozneje, dokler je bilo to še v veljavi, od vojaške službe odkupili, ker se ondi tak odkupljenec v jedno vrsto stavi z vojakom, ki je vseh svojih 12 let pošteno odslužil. Ce toraj tega zadene, da mora, če bi treba bilo, še enkrat puško na ramo vzeti, zakaj bi pa odkupljenec ne šel, ki se je s svojimi novci edino le od osemletne oziroma 12letne službe odkupil in druzega nič? Toliko bodo pa le še prednosti vživali, da če jih bo res treba klicati, se ne bodo nikdar klicali za službo k stalni vojski ali k brambovcem, kar se bo drugim že znabiti primerilo, temveč le k črni vojski, kajti od prve so se odkupili od druge, pa ne. Častniki se bodo za črno vojsko že v mirnem času imenovali.

Vnanje države.

Tudi ***Lahom*** se je gledé orijentalskega vpra-

---

jasnil, kaj vse tombola zahteva od tombolista; da bodete pa tombolo še bolje poznali, Vam bodem pa še nekaj povedal, in sicer to, kaj vse tombola o igralcu govorí, povedal Vam bom, kako tombola njega „prerešetá“.

Vidite tako-le:

Jeden igralec med igranjem zdihuje in kliče: „Počasi, počasi!“ — In veste, kaj tombola o takem pravi? To, kar je rekel Salomon: „Lenuh! pojdi k mravlji in delati se uči!“

Zopet drugi zdihuje in povprašuje: „Ktera številka je že prišla?“ In kako sodi tombola o takem? Ona mu pravi: „Ti si razmišljen! Tvoja glava že ne bo za šolo — za gospoda! — Ti le muhe loviš! — Kdor muhe lovi, za tombolo ni!“

Zopet drugi ves miga in miga in kliče: „Le hitro, le hitro!“ In na kako rešeto položi tombola tega? Odgovarja mu skozi vse reščetine luknjice in kliče: „Ti si nepotrpežljiv! Ti si preobčutljiv! Ti nisi pripraven, da bi plezal po hruške na drevo, ker bi še pod hruško počakati ne mogel, da bi dôli padel!“

Zopet drugi ne more trpeti, da bi številke, ki „prihajajo“ pri miru pustil, vsako mora pozdraviti ali kako opazko ji pridjati; in o takem pravi tombola: „Ti si pravi blebetač!“

Zopet nekteri je toliko gibčen, da bi rad vse tablice v svojem obližji ogledal in opazoval, koliko številk še temu ali onemu manjka in pri tej svoji opreznosti prekucne tablico zdaj tvojo, zdaj sosedovo. In tombola takega hudo obsoja ter mu kliče: „Ti ne smeš več tombole igrati, ti nerodnež in radovednež!“

Še jeden je tomboli malo priljubljen in sicer tisti, ki prerokuje: „Jaz čakam pa na „tombolo“, „činka“ še nočem; ta-le tablica je prav dobra; še tri mi manjkajo in — ako zdaj pride „čink“, ga bom potajil in „tombolo“ čakal; bom kaj boljega dobil!“ In tak igralec je podoben onemu šolarju, ki je po velikonočnih praznikih med tem, ko je domá, po jedi s stariši molil: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“, rekel: „Mama! za podvico prosimo, za podvico, ki je nimamo več, vsaj kruha imamo še!“ In kaj pravi takemu tombola? Pravi mu: „Kdor malo zaničuje, velikega vreden ni, tudi „tombolo“ dobil ne bode“ in sosedu nakloni dobiček!

Vidite! tako prerešetuje tombola svoje pristaše in tako nekako jih kritikuje; vidite, da ona ni kar za v staro šaro, ima „brihtno“ glavo!

Ribničan je pa imel tri reči za sladke: Rožice, mèd in Tržaške fige; tudi tombola ima še tretjo dobro lastnost, in to je ta-le:

Tombola je igra, a upam si skoraj reči, — da ta igra človeka ne napeljuje k strastnemu igranju. Jedna tombola je še prijetna, druga manj, tretja že pusta kot nezrele hruške. Nikoli še ni bilo brati ali slišati, da bi se bil kdo zarad tombole obesil!

Potem donese tombola srečnemu igralcu sem ter tje kak dobitek; morebiti žlico, vilice, nož, da ž njimi potem domá lahko kaj dobrega jé, če — ima!

In slednjič donese tombola tudi dotični osnovalni družbi ali „Katoliški“ ali „Vincencijevi“ nekaj „kebrov“ za „profit“, takih namreč, ki imajo svoj „dirn-daj“ pod palcem in ne po ozelenem hrastovji.

Vidite! taka je tombola; ona zahteva lepih lastnost od svojega pristaša, in je tudi hudomušna do njega, kteri bi ne hotel vkloniti se njenim postavam, malo ponorčuje se ž njim, ali slednjič je le dobra, ker razdeli vse, kar ima!

Videli smo toraj, kako moramo biti delavni, pazljivi, potrpežljivi pri „tomboli“, ako hočemo kaj dobiti; ne zamerite mi, če jaz kot duhovnik pravim: Tako delavni, tako pazljivi, tako potrpežljivi moramo tudi mi kristjani biti, če hočemo „tombolo“ za največji dobiček, večno plačilo, večno veselje doseči po smrti od našega večnega sodnika, naj pravičnejšega plačevalca dobrega in hudega, Jezusa Kristusa.

K.

šanja priljubil Schmerlingov izrek „Wir können warten“, le da so ga v laško pisano obleko vtaknili. Ko je nedavno dopisnik Pražke „Politik“ laškega prvega ministra vprašal, kaj laška namerava nasproti orijentalnim homatijam in kako se bode orijentalno vprašanje razvilo in rešilo, odgovoril je minister jako prijazno: „Farà da sè!“ „Samo po sebi!“ To je, mi Lahi ognja ondi ne bomo po nepotrebnem širili, pač pa pazili, da bode kostanj pečen in po drugih žarjavice pobrskan, da ga tudi nekaj zrn dobomo. Pred vsem nam je le ene reči na vse strani potreba in to je potrpljenje. Da bi se vprašanje s silo, z orožjem v roki rešilo, bi bilo mogoče, ko bi zavistna hidra ne imela svojih strupenih glav skritih pod ščitom medsebojnega prijateljstva velesil, ktere bi h krati vse z jeziki sikajoč kviško plamile, kakor hitro bi le ena ali druga velesil čez Balkan svoj meč dvignila. Tamkaj doli mora vse le samo po sebi priti, kdor bi ogenj ondi podpihal, bode pogorel! Narodi Balkanski morajo se sami razviti, morajo si sami dalje pomagati, le tako bode možno ogniti si medsebojnega ognja. Nobena velesila ne smé si podjarmiti onih narodov, ne Avstrija, ne Rusija, pa tudi Turčija ne. Razvijajo naj se po svojih zakonih in prostost naj vživajo, pod skupnim varstvom Evrope. — Politika ta je lepa, praktična pa ni, ker se nikjer ne vjema z dejanskim življenjem.

Kulturni boj na Nemškem še vedno ni ponehal! Kaj ponehal? Lahko rečemo, da se je z novo strastjo pričel po Poznanskem, kjer Slovani prebivajo. Bizmark je jel zopet duhovnike preganjati s tem, da jim po gosposki ondi nastavljeni lepo po tihem ukaže zdržati se vseh duhovskih opravil v tej ali oni občini, navadno v tisti, kjer dotični mladi duhovnik službuje. Kakor so le-ti gospodje na letih in po službi še mladi, imajo vendar že toliko britkih skušenj za seboj, da dobro vedó, da taka prepoved opravljanja službe božje ni druzega nego izgon v pravem pomenu besede in da, če bi ga ne hotli v pravem času razumeti, jih druzega ne čaka, kakor ječa. Zato pa vsak svoje borne reči po tihem pospravi, se priporoči svojim vernikom v pobožen spomin ter gre drugam, kjer je gosposka prav na enak način njegovega sobrata pregnala. Na njegovo mesto pa pride pregnan duhovnik od drugod, dokler mu gosposka tudi tamkaj ne prepove opravljati službo božjo. Da je v takih razmerah položaj katoliških duhovnikov jako težaven, in pri vernih pa jako žalosten, bo menda vsakdo brez posebnega dokazovanja vrjel. Časi, ki so slovanskim katolikom na Nemškem napočili, so skoraj onim prve dobe krščanstva podobni, le toliko je razločka, da so današnji prevlečeni s firnežem nemške kulture.

Proti pijančevanji oglasil se je v ***angleškem parlamentu*** ondašnji poslanec Sir J. W. Pease tudi letos, kakor do zdaj vedno vsako leto. Predlagal je načrt postave, po kteri naj bi ob nedeljah posebno beznice, kjer se strupena kuga prodaja zaprle vsaj že ob 10. uri dopoludne, namesto ob 11, kakor je sedaj navada in zvečer naj bi se te zopet le za dve uri odprle in to od 7. do 9. ure ne pa od 6. do 10. ure, kakor se to sedaj godi. V teh dveh urah bi se pa po beznicah tudi ne smelo druzega točiti, kakor le pivo. Temu načrtu uprla se je krepko opozicija, ki je vedno povdarjala, da bi bilo veliko bolj pametno, če bi vlada pazila, da bi se pijača tako ne ponarejala, kakor se ravno, kakor pa da bi se osobna prostost omejevala in ljudem predpisavala, kedaj da naj pijó vrček piva in kedaj pa ne. Poslanec je, kakor do sedaj, tudi letos s svojim predlogom propadel, če tudi mu zdatne podpore od vseh strani ni manjkalo. Znamenito je, da so se delavci vsi potegnili za vpeljavo še veče omejitve pijančevanja po krčmah.

Izvirni dopisi.

Iz Loškega potoka, 13. marca. Vsled geografičnega znanja veste dobro, da mi bivamo skoraj konec svetá, in da smo bili do najnovejšega časa, razun Tržačanom, celemu svetu nepoznani. Kdo more toraj na krajih severnega pola govoriti o omiki, ko vendar luč modernega naobraženja zarad košatih in previsokih hoj naših, niti do nas prodreti ne more.

Gorovje nas tudi tako obdaja, da ne vidimo drugam, nego v sinje nebo.

Ker smo prebivalci tega čudnega kraja najmanj sto let v omiki zadej za drugimi Adamovimi otroci, ali ni to kaj posebnega, ako se tudi v našem kraji, v Loškem potoku, snuje podružnica družbe sv. Cirila in Metoda?

Znabiti se bote zavzeli, potem takem, če Vam povem, da ste nam imeni „Ciril in Metod“ celó že poznani, in čudili se bote, od kod smo zvedeli, da na svetu božjem kje društvo enacega imena že obstoja.

Mogoče, da si bote tudi mislili, kako bodo neki skupaj zbobnali 20 udov, če ne prevzamejo zraven vsaj nekoliko medvedov? In vendar imamo že nad 40 udov, pa če Bog dá, jih bo še nekaj. Saj ima pa družba sv. Mohora 50 udov.

Prevzeli bomo še naše sosede Dragarce. Tako se bomo pa že v bran postavili požrešnim „Šulferajnovcem“ iz Prusije.

Prihodnji teden enkrat imeli bomo volitev odbora za našo podružnico. Kedar se ustanovimo kot društvo, poročal Vam bodem že, kak bode odbor.

Ribničanje bodo, se vé da, na nas hudi, ker smo jim bili obljubili, da bomo Potočanje in Dragarci se združili ž njimi v društvo; najbrž se bodo pa čudili ter rekli: Glejte no, čudno, da Potočanje in Dragarci si le upajo podružnico snovati, ter da sami zmorejo toliko število za podružnico sv. Cirila in Metoda vkup spraviti. Tako je začela vzhajati celó v Loškem potoku luč, ktera bi bila marsikje potrebna, da bi razsvetljevala temoto toliko krajev, ki se imajo sicer za razsvetljene, pa tavajo v temi za — prusaškim „Schulvereinom“.

Iz Celja, 13. marca. (VII. letno poročilo katoliškega podpornega društva v Celji.) (Konec.) Katoliško podporno društvo šteje 47 ustanovnikov, 285 rednih letnih udov in 110 podpornikov, skupaj toraj 442 udov.

Dne 22. novembra 1885 imelo je katoliško podporno društvo svoj redni občni zbor. Odbor je imel med letom 5 rednih sej.

Med tem, ko se iskreno zahvaljujemo vsem blagim našim članom in dobrotnikom za njih podporo, prosimo vse mile prijatelje našega zavoda za njihovo nadaljno naklonjenost in krepko pomoč!

Pregled dohodkov in stroškov „katoliškega podpornega društva“ v Celji.

Dohodki leta 1885:

Njih ekscelencija premilostljivi g. knez in škof Lavantinski Jakob Maksimilijan	100 gld.	— kr.
Za napravo vrtne ograje so podarili še posebej	40 „	— „
Vis. č. knezo-škofijski konzistorij	150 „	— „
Iz zapuščine pokojnega J. Jazbeca	179 „	37 „
Vplačana ustanovnina	10 „	— „
Redni letni udje, ki plačujejo na leto najmanj po 2 gld.	935 „	89 „
Podporni udje z vsaj 52 kr. na leto	64 „	34 „
Letne obresti od dveh državnih obligacij	84 „	— „
Izredni dohodki	30 „	— „
Skupaj	1593 gld.	60 kr.
Gotovina od l. 1884 (vsled zadnjega letnega računa)	497 „	46 „
Vsi dohodki	2091 gld.	06 kr.

Stroški leta 1885:

Nagrada čč. šolskim sestram in učiteljici	804 gld.	— kr.
Za kurjavo (drva in premog)	157 „	91 „
Mizarska, ključarska in lončarska dela in popravila	65 „	91 „
Naprava vrtne ograje in obednice	120 „	29 „
Zavarovanje šolskega poslopja, pohištva in dimnikarju	11 „	94 „
Knjige in razne tiskovine	70 „	39 „
Nagrada č. g. katehetu	50 „	— „
Davki od šolskega poslopja in vrta	45 „	08 „
Doklada za nakup božičnih daril sirotinskemu zavodu	200 „	— „
Razne malenkosti	2 „	78 „
Skupaj	1528 gld.	30 kr.
Če od dohodkov z	2091 „	06 „
odštejemo stroške z	1528 „	30 „
ostane 31. decembra 1885	502 gld.	76 kr.
Od te gotovine je v Celjski posojilnici vloženih	483 „	96 „
V društveni blagajnici ostane 31. decembra 1885	78 „	80 „
Obresti od zneska v posojilnici naloženega pa znašajo	18 „	52 „
Vsa gotovina	581 gld.	18 kr.

Sirotinska zaloga:

Dohodki leta 1885	468 gld.	31 kr.
Stroški za sirotinsko kuhinjo in doklada za nakup božičnih daril	464 „	40 „
V blagajnici 31. dec. 1885	3 gld.	91 kr.

Imetje sirotinskega zavoda:

Obligacije po kurzu 31. dec. 1885	84 gld.	— kr.
V Celjski posojilnici vloženih	113 „	10 „
V blagajnici	3 „	91 „
Skupaj	201 gld.	01 kr.

Skupno premoženje ob konci leta 1885:

Dve obligaciji à 1000 gl. po kurzu od 31. dec. 1885	1680 gld.	— kr.
V Celjski posojilnici in v društveni blagajnici	581 „	28 „
Imetje sirotinskega zavoda	201 „	01 „
Skupno premoženje znaša	2462 gld.	29 kr.

Domače novice.

(Občni zbor Vincencijevega društva.) (Dalje.) Govori potem gosp. pl. Laschan, podpredsednik opravilnega soveta in nevtrudljivi oskrbnik v „Marijanišči“; on, ki je bil prvih eden pri konferenci sv. Nikolaja in je z ranjkim dr. Gogalom največ storil za zavetišče in sirotišče in še tudi sedaj po svoji najboljši moči dela za zavod, vé tudi najbolj, kako je iz goršičnega zrna iz malega začetka rastlo košato drevo, deško sirotišče, ki hrani sedaj pod streho 117 dečkov in osobje v njih poduk in vzgoja. Govoril je tako-le:

O veselem spominu, da Vincencijevo društvo v kratkem času praznuje desetletnico svojega obstanka, naložil mi je opravilni svèt tega društva v seji 25. februvarja, da naj za današnji 10. občni zbor sestavim kratko zgodovino, kako se je pričelo in razvilo deško sirotišče, ki tudi letos obhaja svojo desetletnico, in kako je nastal zavod „Marijanišče“, ki je iz tega izviralo. Kakor rad zvršujem to častno nalogo, vendar se bojim, da bi slavni zbor ne vtrudil s tem, ker pripovedujem le to, kar je že morebiti znano večini tega slavnega zbora. Hočem kar mogoče ob kratkem povedati, ter prosim, naj se mi dobrotno prizanese, ako raztegnem kako stvar bolj na dolgo, kakor uprav to nameravam.

Nekaj tednov potem, ko se je pričelo Vincencijevo društvo, kar se je zgodilo 24. aprila 1876; društvu je bil ta čas predsednik dr. Janez Gogala, toraj ta čas, ko še v Ljubljani ni bilo ne dekliškega niti deškega sirotišča. Ta gospod je v kratkem sprevidel, da je zraven podpore revežev najboljše sredstvo za rešenje ubogih otrok, ki begajo brez vzgoje nadzorstva in po slabi tovaršiji po ulicah, vzrastejo v prav nevarne postopače, ako se le-ti zberó in združijo v zavetišča, kjer ti ubožci zanemarjeni na duši in telesu ne dobivajo le hrane in ob dneh, ko ni šole tudi južine, temuč se tudi priganjajo k delu in molitvi. Tako je Vincencijevo društvo otvorilo že 24. septembra 1876 tako zavetišče, v ktero je bilo sprejetih 13 dečkov. Častita prednica usmiljenih sester je dala najpred jedno, potem dve izbi v pritličji nekdanje Dobravčeve hiše, preskrbela vso hrano za opoludne in še usmiljeni sestri naročila, da naj pazi na otroke, kar se mora hvaležno priznati in slavno omeniti. Tedanji mestni župan je dal brezplačno šolske klopi in potrebno šolsko orodje se je nakupilo iz blagajne v zavetišči. Da more vsejano zrnice rasti, bilo je treba blagoslova božjega, in prišel je o pravem časi.

Treba pa je bilo ljubezni do mladine in strogega reda, kajti med to zanemarjeno mladino bili so tudi pravi tiči.*) Da se vteši 13 krulječih želodcev, šli so društveni udje koledovat in hvala Bogu, v kratkem se je našlo sedem pekov, ki so vsak po enkrat na teden zastonj dajali kruha. Naj mi bode dovoljeno, da povem tudi njih imena, ti so gg.: Alojzij Jenko, Egidij in Janez Bončar, Jožefa Jančar, Marija Perme, Klešnik in Krüger. Ti gospodje in gospe so bili poglavitna podpora, in ako pogledamo v zadnje računsko poročilo, vidimo tudi imena tistih debelo tiskana v našem poročilu, z zlatimi črkami jih je pa Bog zapisal v bukve večnega življenja. Isto pot so nastopili društveni udje tudi pri posestnikih, da dobé živeža, in večnemu Bogu bodi hvala, v ti meri ko smo dobivali otrok, dobivali smo tudi živeža; l. 1877 je bilo 35, l. 1878 pa 44 otrok. Tega leta pa je bilo, ko spregleda Vincencijevo društvo, da je delo le na pol storjeno, ako se to, kar se po dnevi postavi, po noči podere, da je poglavitno na to delal, da ustanovi lastno sirotišče; v ta namen je denarja začel nabirati, in stavbeni kapital se je narastel na 1406 gold. Od l. 1879 do 1880 narastel je po darilih društvenega predsednika dr. Janeza

*) Prav dobro se spominjamo, kako so ti, ko so se enkrat kruha najedli, obrekovali svoje dobrotnike tudi javno; otrokom ni toliko zameriti, tembolj pa njih starišem, poprej nebo in zemljo na pomoč kličejo, potem pa dobrotnike opravljajo. Še bolj abotni so pa tisti, ki take otroke, oziroma stariše, poslušajo. Vred.

Gogale, prošta dr. Antona Jarca, ki je dal 1000 gld., in podpredsednika druge konference, gosp. Tomaža Pirnata, ki je dal 1500 gld., na 3944 gld.; število dečkov je ostalo 45, ker ni bilo prostora, da bi se jih več sprejelo.

Leto 1880 je bilo za društvo iz med najboljših, ker ta čas se je spolnila srčna želja ranjkemu predsedniku, kar je tudi v cerkvenih govorih večkrat povdarjal, društvo je bilo namreč tako srečno, da si je dobilo lastno domovje. Bilo je 18. avgusta, na dan rojstnega dne našega presvitlega cesarja, tudi društvo je mislilo, da mora ta dan praznovati s tem, da ustanovi v veseli spomin tega dneva deško sirotišče. Kupil je namreč tako imenovano Wernigovo hišo na Poljanah in dvoje velikih skladišč in vrt 1010 □sežnjev za 12.500 gold. Stavbenega zaklada je bilo ta čas 7500 gold. in društvo je moralo, da plača hišo, na posodo vzeti 5000 gld., ki so še sedaj na ti hiši naloženi. Skladišča na dvorišči so začeli takoj prenarejati v šolske sobe, kljubu zaprekam iz zdravstvenega in druzega obzira se je vendar to zvršilo. Dočakali smo tudi to veselje (?), da je gosposka za en teden zidanje ustavila in zakaj, ker so bila tla na novo vložene v primeri z vnanjo visokostjo prenizke in bila je nevarnost, da bi poslopje ne bilo preveč vlažno. Lahko bi slavnemu zboru povedal še marsikako poglavje o sitnostih, a predaleč bi zabredel in nočem Vašega potrpljenja preveč poskušati. Enkrat je žugala otrokom iz zavetišča nevarnost, da bi bili morali ostati na cesti, in kdo bi bil bolj ta čas vesel, kakor ti tički, ki so si želeli prostosti. Kajti primerilo se je, da smo morali kacega dečka tako rekoč za škrice držati, da ni všel, po drugi poti pa se je skesana ovca zopet povračala nazaj v varen ovčnjak.

Ko ste se dve stranki že v pozni jeseni preselili, je bilo društvu mogoče pridobiti jeseni l. 1880 štiri sobe in kuhinjo v hiši, in tako smo mogli sredi oktobra razun teh 45 dečkov iz zavetišča sprejeti še 10 sirotinskih dečkov. Prvi gojenec, ki se je sprejel v sirotišče, je bil po odgonu iz Madjarskega magistratu v Ljubljani došli deček. Zares da, krasna pridobitev! Rekel je, da še ni nikjer na postaji, ktere je prehodil, imel tako čiste postelje kakor pri nas. Deček je sicer znal nekaj madjarskega, bil pa je pravi Kranjec, doma z Iga. Žalibog, da deček ni hotel dobro storiti, in da je pobegnil iz zavetišča, ko je prejel prvo sv. obhajilo.

V kratkem času potem, ko se je bila nakupila hiša št. 36, začelo se je društvo ozirati na sosedno hišo g. Jagra, pri kteri je bilo še več zemljišča. Po posredovanji mil. g. stolnega prošta Zupana je bilo društvu mogoče kupiti tudi to hišo za 15.000 gld., plačati se je moglo za njo le 1000 gold. Dva dni potem je pa umrl največi dobrotnik preč. g. Gustav Köstl, mestni župnik, ki je vse svoje premoženje 19.000 gold. izročil društvu.

(Konec prih.)

(Slikar g. Jurij Šubic) zapustil je po dovršenem delu v deželnem muzeji belo Ljubljano. Šel je zopet v Pariz.

(Igra „Robert in Bertram“), ki se je v nedeljo zvečer na odru slovenskega gledišča igrala, je igra za v nedeljo, kakor nalašč. Tudi sedaj pokazala se je njena moč, kajti gledišče je bilo, razun lož, razprodano, česar letos še nismo doživeli. Če tudi na odru ni šlo vse kakor po kolescih, je bilo občinstvo splošno vendar-le jako zadovoljno in je igralcem-diletantom, ki so ta večer tudi s petjem in to vrlo težavnim petjem mnogo opraviti imeli, prav obilno ploskalo. Posebno „gada“ sta bila Robert in Bertram (gg. Slobodin in K. Šrej), ki sta oba igrala, kakor na nitki. Gospici Vrtnikova in Nigrinova ter gospoda Kocelj in Čutnik igrali so z navadno precijoznostjo in dovršenostjo, g. Perdan je pa predstavljajoč Mihca samega sebe prekosil. Boljega Mihca bi pač ne bili mogli dobiti, kakor je bil ta. Sploh je bil vspeh igre še precej povoljen, kolikor ga pri tako težki predstavi od diletantov po pravici zahtevati smemo. In iz tega stališča moramo se tudi na pevsko stran predstave ozirati in nikakor ne „stante pede“ diletantov obsojati, češ, tudi diletant mora več znati, kakor pa le pred „rampe“ stopiti! Naši diletantje so že tiči, Bog, da bi le vedno takih zadosti imeli, dokler se ne povzdignemo na tisto stališče blagostanja, da si bomo lahko permanentno slovensko gledališče ustanovili. Če se jim tù pa tam petje nekoliko pokazi, kdo le jim bo to zameril? Saj se še pevcem-strokovnjakom, ki druzega ne delajo kot pojejo, primeri, da jim takta zmanjka ali glas uide, kar se je ravno te dni v Valenciji na Španjskem zgodilo in to še celó v navzočnosti slavne pevke Adeline Patti, kteri in pevcem je občinstvo žvižgalo, kakor burja okoli vogla. Če se kaki Patti kaj tacega primeri, kdo bo le diletantu zameril, če ni vedno trden v notah in taktu. Le vrlo naprej in pogum, kar ni, pa še bo!

(Za 2000 goldinarjev osleparili) so trije cestarji v Tržiči c. kr. državni cestni zaklad s tem, da so za kidanje snega pod sv. Ano spisavali plačilne delavske liste z izmišljenimi imeni, za ktere so potem sami denar vlekli. Bilo je pa tako-le: Kedar sta se c. k. okrajni inženir in župan tjekaj k izplačevanji pripeljala, bilo je že vselej nekaj delavcev pripravljenih, ki so denar sprejeli, kterega so pa takoj po inženirjevem in županovem odhodu zopet cestarjem izročili za malo odškodnino. Delal pa vseh tistih „najemnikov“ navadno nobeden ni. V življenji je pa že tako, da kar se ne stori, se ne zve. Tudi tem trem tičem, sicer pa že starim cesarskim služabnikom prišli so na sled goljufije in so jih pred porotnike postavili, kjer so bili tudi obsojeni. Cestarski mojster je dobil dve leti, druga dva cestarja pa po 18 mesecev hude ječe. Omenjeno goljufijo so menda vganjali leta in leta.

(Nezakonskih otrok) število je v Avstriji največje; iz tega pa še ne sledi, da bi bila zarad tega pri nas največja nenravnost, pač pa, ker do sedaj pri nas ni bilo v navadi, da bi se bili tisti otroci, ki še le pozneje legitimni postanejo, od števila nezakonskih odšteli, kakor to delajo na Nemškem in na Francoskem. Na ta način se število nezakonskih otrok vsaj navidez zdatno zmanjša. Od 1. januvarja t. l. se je pa ta običaj tudi pri nas vpeljal.

(S kočijo peljati mislil se je na oni svet) neki tujec konec minolega tedna v Trstu. Pridrdral je v novi luki na nasip št. III, kjer dá ustaviti, skoči iz kočije in naravnost v morje plane, ki ga je sicer takoj váse sprejelo, vendar pa ne zadosti hitro, da bi ljudje tega ne bili videli. Takoj jih je poskakalo nekaj v čolne in hajdi proti samomorilcu, kterega so tudi srečno rešili. Odpeljali so ga v bolnišnico. Če je imel morda srce prevroče od ljubezni pekoče, sta burja in morjé ohladila ga že. Kdo in kod je, neče povedati.

Telegrami.

Sofija, 16. marca. Vlada zanika Havasovo sporočilo, kakor bi se bil knez premislil in neče samo za pet let generalnega guvernerja dostojanstva prevzeti. Knez je še vedno pri svojem prvotnem mnenji, ktero je natančno zapisano v pogodbi, ki jo je Zanov s Turčijo sklenil.

Baden, 15. marca. Sinoči se je na tukajšnjem kolodvoru ustrelil mladeneč, pri katerem so našli potni list na ime Alois Vidovz, 22 let star, glaseč se.

London, 16. marca. „Daily News“ piše, da imajo na Angleškem že zopet ministersko krizo, ker nekteri ministri niso z Gladstonovim predlogom o preosnovi in oslobojenji irske zadovoljni. Chamberlain je prvi, ki mu ni všeč Gladstonov predlog o ekspropriaciji grajščinskega posestva in pravi, da bode odstopil.

Umrli so:

12. marca. Franc Finc, dninar, 60 let, Strmi pot št. 6, jetika. — Janez Klančar, delavčev sin, 8½ let, Tržaška cesta št. 26, Bronchitis.

Tujci.

13. marca.

Pri *Maliču:* Aleksander Gross, trgovec, iz Pariza. — Stein, Neuburg, Menal in Rottenberg, trgovci, z Dunaja. — Franc Weber, trgovec, iz Gmunda. — Millonek, zasebnica, iz Beljaka.

Pri *Slonu:* Neumann, Traun in Breit, trgovci, z Dunaja. — Rudolf Pirker, trg. pot., iz Gradca. — H. Sirk, zastopnik Schreinerjeve pivovarne, iz Gradca.

Pri *Južnem kolodvoru:* M. Gravenlag, zasebnica, z bratom, iz Reke.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
15.	7. u. zjut.	732·40	— 2·8	sl. svz.	sneg	21·10 snega
	2. u. pop.	729·06	+ 1·4	sl. szp.	oblačno	
	9. u. zveč.	728·54	— 0·4	sl. szp.	sneg	

Dopoludne sneg, popoludne dež in sneg. Srednja temperatura —0·6° C., za 3·6° C. pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl.	90	kr
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86 „	05	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 „	45	„
Papirna renta, davka prosta	101 „	80	„
Akcije avstr.-ogerske banke	878 „	—	„
Kreditne akcije	302 „	40	„
London	125 „	70	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	9 „	99	„
Ces. cekini	5 „	92	„
Nemške marke	61 „	52½	„

Društvo bratovščine sv. Jožefa

bode imelo

19. t. m., t. j. sv. Jožefa dan ob 4. uri popoldne

v šolski sobi v frančiškanskem samostanu svoj

letni občni zbor,

h kteremu so vsi moški udi te bratovščine povabljeni.

Upravništvo bratovščine sv. Jožefa
pri oo. fračiškanih.

(1)

O sv. Juriju tek. leta bode tukaj spraznjena

služba orgljavca in cerkvenika.

Kdor jo želi dobiti, naj se oglasi z navadnimi spričevali pri **čast. gospod župniku v Št. Juriju blizo Kranja.** (2)

MARSALA-FLORIO,

najboljše

Sicilijansko desertno vino

za slabotne, bolnike in okrevajoče jako okrepčavajoča pripomoč. Za zdrave je pa to vino boljše memo vsakega druzega deserta.

Pravo dobiva se v Ljubljani pri

G. PICCOLI-ju, (3)

lekarna „pri Angelu“ na Dunajski cesti.

V **Katoliški Bukvarni v Ljubljani** se dobiva nova knjiga:

STAVBINSKI SLOGI,

ZLASTI KRŠČANSKI,

NJIH RAZVOJ IN KRATKA ZGODOVINA,

Z DODATKOM

O ZIDANJI IN POPRAVLJANJI CERKVA.

(18) **V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami.**

Spisal

J. FLIS,

špiritual v knezo-škof. duhovenskem semenišči.

Vsa knjiga obsega 33 pôl v četvorki in veljá **6 gld. 50 kr.**

Knjigo imamo tudi v sledečih ličnih in solidnih vezih: V *pol platnu, z zlatotiskanim naslovom na hrbtu* **7 gld. 50 kr.** — V *platnu, barvano obrezo, z zlatotiskanim naslovom na hrbtu in platnicah* **8 gld.** — V *platnu, zlato obrezo, z zlatotiskanim naslovom na hrbtu in platnicah,* ter *pozlačenimi platnicami* **9 gld.**

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Jerič.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.